

België is net als Nederland een echt aardappelland. Niet alleen scoort de Belgische consument hoog in consumptie van aardappelen en is de friet een Belgische uitvinding, de aardappelverwerkende industrie heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een belangrijke economische sector. Toch zijn er ook nog verschillen met buurland Nederland, wat ook betekent dat er kansen voor Nederlandse ondernemers zijn op de nog steeds groeiende Belgische markt.

Potato Europe

Op 7 en 8 september zal in Doornik de beurs Potato Europe plaatsvinden. Nederland zal vertegenwoordigd zijn met een Holland Paviljoen. Meer informatie over de beurs: www.potatoeurope.com

België: land van de aardappelen

Niet alleen maar frieten

De Belgische aardappelsector heeft een spectaculaire ontwikkeling doorgemaakt en behoort momenteel tot de top van Europa, zowel in productie als verwerking. Het aardappelareaal in België bedroeg in 2010 ruim 81.000 hectare. Vlaanderen neemt daarvan met ruim 46.500 ha een groter areaal in dan Wallonië. Het aardappelareaal in 2010 is veruit het grootste van de afgelopen twaalf jaar en sinds 2008 met maar liefst 26 procent uitgebreid. Opvallend zijn de recentere teeltgebieden die in België zijn opgekomen, vooral in de Kempen en (Belgisch) Limburg. Ook in Wallonië zijn nieuwe gronden voor de aardappelteelt in gebruik genomen. België kende als enige van de belangrijke aardappelproducerende landen in West-Europa een dergelijke toename in areaal. Het is een direct gevolg van de groei in capaciteit van de verwerkende sector. Maar experts verklaren de groei ook door het feit dat vanaf 2009 aardappelen kunnen worden gebruikt om toeslagrechten te activeren en door de lagere pootgoed- en graanprijzen dan die in 2009.

Volgens het oogsttijdstip wordt de teelt ingedeeld in vroege aardappelen en in bewaaraardappelen. Vroege aardappelen worden op ongeveer 15 procent van het areaal geteeld, op 80 procent bewaaraardappelen en de rest is pootgoed. Vooral in Wallonië is het areaal vroege aardappelen snel gegroeid naar bijna 2.000 hectare. Het pootgoedareaal neemt ook ieder jaar toe, van 1.900 hectare in 2.000 tot 3.100 hectare in 2010.

Bintje, de aardappelvariëteit die de Belgische frieten wereldwijd groot maakte, blijft nog altijd het belangrijkste ras. Het neemt ruim de helft in van het Vlaamse en meer dan 60 procent van het Waalse areaal. Het aardappelras boet de laatste tien jaar wel aan belang in, het zijn andere rassen als de Agria, Felsina en Innovator die veld winnen.

De toename in areaal vertaalt zich logischerwijs in meer productie, België produceerde in 2010 ruim 3,5 miljoen ton. Dit is ten opzichte van 5 jaar ervoor een toename van het productievolume van meer dan 12 procent. Alleen in België werden meer aardappels geoogst dan het jaar ervoor. Van de Belgische productie gaat zo'n 60 procent naar de frietindustrie.

Deze Belgische aardappelverwerkende industrie maakte de snelste groei door op wereldvlak. Waar in 1990 nog 500.000 ton werd verwerkt, was dit afgelopen jaar meer dan 3 miljoen ton. De bedrijven verwerkten de aardappelen tot veel frieten (1,09 miljoen ton diepvries en 196.000 ton gekoelde frieten), maar ook tot bijproducten, chips, vlokken en andere. Door onder andere de komst van nieuwe, moderne verwerkende bedrijven op de Belgische markt kon de aardappelindustrie zo groeien.

Naast gebruik van aardappelen van eigen bodem voor de verwerkende industrie wordt er veel geïmporteerd. Nederland is al het belangrijkste land van herkomst van geïmporteerde aardappelen. De import van consumptieaardappelen is de

laatste tien jaar gestegen met 41 procent. De Belgische export van verse aardappelen is echter met 21 procent afgenomen. Deze tendens is ook toe te schrijven aan de groei van de verwerkende industrie. De jaarlijkse export van verwerkte aardappelproducten maakt het succesverhaal compleet. Deze verdubbelde de afgelopen 10 jaar. Vooral de stijging in de productie van frieten, vooral diepvriesfrieten, maakte deze groei mogelijk. België was in 2010 de grootste uitvoerder ter wereld van verwerkte aardappelproducten. Van februari 2010 tot januari 2011 werd ruim 1,4 miljoen ton aardappelproducten uitgevoerd.

heden kan bieden voor Nederlandse telers om in België (nieuwe) gronden te vinden.

Om de geoogste aardappelen vervolgens op te slaan, kunnen Nederlandse bedrijven de Belgische telers van dienst zijn. Zij zijn op het gebied van bewaar technieken minder ver. Mogelijkheden voor in aardappelbewaring- en ventilatietechnieken gespecialiseerde bedrijven zijn er, zeker met de investeringen in nieuwbouw en verbouw van opslagruimte nodig om de grotere volumes te bewaren. Daarbij komt dat de in opkomst zijnde nieuwe aardappelrassen meer ventilatie nodig hebben. Belangrijk is wel op de Belgische

‘De Belgische consument koopt aardappels traditiegetrouw bij de boer om de hoek. Ook in de winkel kiest 77 procent voor een aardappel van eigen bodem.’

Kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven

Duidelijk is dat de Belgische aardappelsector groeit en bloeit in alle opzichten. Natuurlijk vinden Belgische en Nederlandse partijen elkaar als aardappelburen al. Maar wat kan de groei van de laatste jaren nog voor Nederlandse ondernemers betekenen in mogelijkheden over de grens?

De toename in productie en areaal maakt de behoefte aan kwalitatief hoogstaand pootgoed nog belangrijker. Nederland is groot in kwalitatief hoogstaand pootgoed. Ook wat betreft miniknollen bestaat er in Nederland meer specialisatie dan in België. Daarnaast is het areaal pootgoed in België een stuk kleiner dan het Nederlandse areaal, wat nog mogelijk-

markt in te spelen, vaak hebben telers een kleinere opslag in vergelijking met hun Nederlandse collega's en dit vraagt dit ook vaker om meer eenvoudige en betaalbare technieken.

Actueel in deze sector is ook de aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De Belgische consument koopt aardappels traditiegetrouw bij de boer om de hoek. Ook in de winkel kiest 77 procent voor een aardappel van eigen bodem. De distributie gaat daarin nadrukkelijk mee. De verwerkende industrie investeert bijvoorbeeld de afgelopen jaren veel om het waterverbruik ook tijdens de be- en verwerking van aardappelen te minimaliseren. De Nederlandse toeleverende industrie zou hierop kunnen inspelen met de door haar ontwikkelde geavanceerde technologieën die

met het oog op duurzaamheid interessant zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan transporttechnologieën, was- en drooginstallaties en sorteer- en verpakkingsmachines. Het einde van de groeispurt van de Belgische aardappteelt en verwerking lijkt nog niet in zicht te zijn, de resultaten van de komende jaren zullen aantonen of België de huidige toppositie kan behouden. Kennis, vernieuwing en innovatie staan alvast hoog op de agenda in de sector om dit te bewerkstelligen.

Roos Verlaan, landbouwafdeling Brussel